Föstudaginn 10. mars 1978.

Nr. 47/1978. **Hörður Ólafsson hæstaréttarlögmaður f. h. Les Films Corona**
gegn
Hafnarbíói h/f og Landsbanka Íslands.

Kærumál. Frávísunardómur staðfestur.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Björn Sveinbjörnsson, Benedikt Sigurjónsson og Logi Einarsson.

Sóknaraðili hefur samkvæmt heimild í b lið 1. tl. 1. mgr. 21. gr. laga nr. 75/1973 skotið máli þessu til Hæstaréttar með kæru 24. janúar 1978, sem Hæstarétti barst 6. mars s. á. Krefst hann þess, að hinn kærði frávísunardómur verði úr gildi felldur og varnaraðiljum dæmt að greiða kærumálskostnað.

Varnaraðiljar krefjast staðfestingar hins kærða dóms.

Eins og atvikum máls þessa er háttað, þykir mega fallast á þá niðurstöðu héraðsdóms, að kröfur þær á hendur varnaraðiljum, sem um er fjallað í málinu, verði eigi sóttar á hendur þeim í sama máli samkvæmt 47. gr. laga nr. 85/1936. Ber því að staðfesta hinn kærða dóm.

Varnaraðiljar hafa ekki krafist kærumálskostnaðar.

Dómsorð:

Hinn kærði frávísunardómur á að vera óraskaður.

Dómur sjó- og verslunardóms Reykjavíkur 20. janúar 1978.

Mál þetta, sem tekið var til dóms hinn 21. f. m., hefur Hörður Ólafsson, hæstaréttarlögmaður hér í borg, höfðað fyrir sjó- og verslunardómi Reykjavíkur f. h. firmans Les Films Corona, 45 Rue Pierre Charron í París, Frakklandi, með stefnu, birtri 9. mars 1976, á hendur Hafnarbíói h/f við Skúlagötu hér í borg og á hendur Landsbanka Íslands, Austurstræti 11 hér í borg, til greiðslu in

solidum á skuld að fjárhæð bandaríkjadollarar 13.700.00 með 2% dráttarvöxtum á mánuði og broti úr mánuði frá 10. október 1974 til greiðsludags og til greiðslu málskostnaðar að skaðlausu. Við munnlegan flutning málsins var sú breyting gerð á vaxtakröfu, að frá 20. nóvember 1976 er krafist 2.5% dráttarvaxta á mánuði eða broti úr mánuði til 1. ágúst 1977, en frá þeim degi er krafist 3% dráttarvaxta á mánuði eða broti úr mánuði til greiðsludags.

Af hálfu stefnda Hafnarbíós h/f er krafist sýknu af kröfum stefnanda gegn greiðslu á $ 4.808.80 á gengi kr. 117.40, eins og það var í desember 1974, án vaxta og málskostnaðar. Þá er krafist málskostnaðar á hendur stefnanda að mati dómsins.

Af hálfu Landsbanka Íslands er krafist sýknu af kröfum stefnanda og málskostnaðar úr hendi hans skv. gjaldskrá LMFÍ.

Málavextir eru þeir, að fyrri hluta árs 1973 hófust bréfaskipti milli franska firmans Les Films Corona og stefnda Hafnarbíós um, að hið franska firma, sem annast leigu á kvikmyndum til kvikmyndahúsa, leigði Hafnarbíói h/f kvikmyndir til sýningar. Í bréfi Hafnarbíós frá 19. maí 1973 kemur fram, að verð það, sem stefnandi setji upp, sé of hátt samanborið við það, sem kvikmyndahúsið greiði amerískum dreifiaðiljum, er það skipti við. Verðið, sem hinir amerísku dreifiaðiljar setji upp, sé að meðaltali $ 1.500.00 til 1.700.00 og í kaupbæti fylgi endurgjaldslaust notað eintak til textagerðar. Er tekið fram í bréfinu, að ef hið franska firma geti boðið sambærilegt verð, megi það útbúa samning og geti þá hafist samvinna þessara aðilja. Í svarbréfi hins franska firma frá 7. júní 1973 er stungið upp á öðru verði fyrir myndir svo sem hér segir: Rauða sólin $ 2.500.00, Kaldur sviti $ 2.500.00, Umferð $ 2.500.00, Jólatré $ 1.500.00, Húsið undir trjánum $ 1.500.00, Salínabrautin $ 1.500.00, Lögga eða illa fengið fé $ 1.700.00. Er tekið fram, að án aukakostnaðar fylgi notað eintak til textagerðar. Jafnframt er tekið fram, að þetta sé lægsta verð, sem fyrirtækið geti boðið. Er óskað eftir því í bréfinu, að ef þetta verði samþykkt af hálfu Hafnarbíós h/f, þá verði fyrirsvarsmenn þess að segja til um, hvort þeir vilji fá myndirnar í enskri eða franskri útgáfu. Ef þeir vilji frönsku útgáfuna, sé hægt að senda myndirnar næstum því tafarlaust. Ef þeir hafi einungis áhuga á myndum í enskri útgáfu, verði firmað að biðja Columbia fyrirtækið að afgreiða þær til kvikmyndahússins. Ef það fyrirtæki geti ekki séð af eintaki af hverri mynd, geti ekki orðið af viðskiptunum, þar sem hið franska fyrirtæki hafi ekki fleiri notuð eintök í enskri útgáfu. Í svarbréfi Hafnarbíós h/f frá 18. júlí

1973 er skýrt frá því, að ákveðið hafi verið að taka boði hins franska firma, þótt það sé í hærra lagi, en úrslitaþátturinn verði samt málútgáfa sú, sem kvikmyndahúsið fái. Sé fallist á að taka franska útgáfu af kvikmyndinni Umferð, en enskar útgáfur af hinum myndunum séu bráðnauðsynlegar, þar sem frönskukunnátta sé varla fyrir hendi hjá almenningi. Í bréfinu eru fyrirsvarsmenn hins franska fyrirtækis beðnir að gera allt, sem í þeirra valdi standi, til að útvega enskar útgáfur af öllum kvikmyndunum nema Umferð. Er jafnframt tekið fram, að þar sem svo virðist sem komist hafi á samkomulag, geti hið franska firma látið gera samningsuppkast og sent Hafnarbíói h/f til undirskriftar. Hinn 10. október 1973 ritaði hið franska fyrirtæki Hafnarbíói h/f svohljóðandi bréf:

„Í framhaldi af fyrri viðræðum okkar vildum við gjarna fá samþykki yðar á því, að þér fáið sýningarrétt á Íslandi fyrir eftirfarandi kvikmyndir á því verði, sem er tiltekið:

13.700.- Bandaríkjadalir:

Rauð sól (RED SUN)
Kaldur sviti (COLD SWEAT)
Umferð (TRAFFIC)
Jólatré (CHRISTMAS TREE)
Dauðagildran (DEADLY TRAP)
Vegurinn til Salina (ROAD TO SALINA)
Illur fengur (DIRTY MONEY).

Þegar við höfum fengið formlegt samþykki yðar, munum við senda yður sérsamning fyrir hverja mynd. Gildistími samninganna verður fimm ár frá dagsetningu undirskriftar. Þér fáið enskar útgáfur af myndunum að undanskilinni UMFERÐ („Traffic"), en þar getið þér valið um enska og franska útgáfu.

Við vonumst til að heyra frá yður sem fyrst."

Svarbréf fyrirsvarsmanna Hafnarbíós h/f, dags. 24. október 1973, er svohljóðandi:

„Við höfum fengið mikilsvert bréf yðar frá 10. þ. m., sem þér eigið þakkir skildar fyrir.

Eins og yður er ljóst af fyrri bréfaviðskiptum okkar, höfum við vissulega áhuga á eftirfarandi kvikmyndum:

Rauð sól (RED SUN), Kaldur sviti (COLD SWEAT), Jólatré (CHRISTMAS TREE), Dauðagildran (DEADLY TRAP), Vegurinn til Salina (ROAD TO SALINA) og Illur fengur (DIRTY MONEY).

Við samþykkjum skilmálana, þ. e. að samningstímabilið skuli ná

yfir fimm ár frá undirskrift samnings og að við fáum enskar útgáfur myndanna í öllum tilvikum að undanskilinni „Umferð" (TRAFFIC), þar sem við getum valið um enska og franska útgáfu. Við staðfestum einnig, að við höfum samþykkt að greiða 13.700.- bandaríkjadali fyrir allar umræddar kvikmyndir (þ. e. fyrir allar myndirnar til samans).

Þar sem við höfum nú samþykkt þessi atriði, virðist okkur, að fyrirtæki yðar geti nú útbúið samning til undirskriftar.

Við viljum einnig nota þetta tækifæri til þess að minna yður á áhuga okkar á væntanlegri mynd, PAPILLON, sem við höfum rætt um áður. Við treystum því, að þér lofið okkur að fylgjast með gangi hennar og látið okkur vita, hvenær þér eruð tilbúinn til þess að gera samning um hana.

Við vonumst til að heyra frá yður hið fyrsta."

Svarbréf fyrirsvarsmanns hins franska firma, dags. 31. október 1973, er svohljóðandi:

„Með tilvísun til fyrri bréfaviðskipta sendum við yður samninga fyrir eftirtaldar kvikmyndir:

	U.S. $
Rauð sól (RED SUN)	2.500.-
Kaldur sviti (COLD SWEAT)	2.500.-
Vegurinn til Salina (ROAD TO SALINA)	1.500.-
Umferð (TRAFFIC)	2.500.-
Illur fengur (DIRTY MONEY)	1.700.-
Jólatré (CHRISTMAS TREE)	1.500.-
Húsið undir trjánum (HOUSE UNDER TREES)	1.500.-
Alls	$ 13.700.-

Vinsamlegast athugið, að hver þessara samninga er í tvennu lagi: Sá fyrri er með gulum ferhyrningi í efra horninu til vinstri, og hefur hann verið undirskrifaður af okkur. Skuluð þér halda honum eftir í skjalasafni yðar. Þann síðari, sem er með gulum þríhyrningi í efra horninu til vinstri, eigið þér að undirrita og senda aftur til okkar."

Svo sem fram kemur í síðastnefndu bréfi, fylgdu því samningseintök fyrir hverja kvikmynd, sem ætluð voru fyrirsvarsmanni Hafnarbíós h/f til undirritunar. Undirritaði hann samningseintökin og endursendi þau með bréfi, dags. 6. nóvember 1973, en efni þess er svohljóðandi:

„Eins og þér sjáið af meðfylgjandi skjölum, fengum við með

skilum bréf yðar frá 31. október, og þökkum við yður fyrir það. Þér munuð einnig sjá, að eintökin með gula þríhyrningnum hafa verið undirrituð eins og vera ber.

Miðað við fyrri bréfaviðskipti okkar er skilningur okkar sá, að grein 6-a, sérstakir skilmálar, merki, að þér látið okkur í té án aukagreiðslu gott notað eintak til textagerðar.

Þar sem við höfum ekki áður greint frá þörfum okkar að því er varðar fylgivarning, álítum við, að við ættum að gera það núna, þar sem við viljum gjarna fá hann eins fljótt og unnt er fyrir allar myndirnar, af því að við viljum hefja kynningu á þeim sem fyrst. Þarfir þessar eru sem hér segir:

Sex veggauglýsingar (ein örk hver).

Tvö sett af útstillingarlitmyndum.

Textahandrit eða innfærður texti með myndatilvísunum.

Útdráttur (á ensku) og

Kynningarbók fyrir fjölmiðla (einnig á ensku).

Við álítum, eins og þegar hefur verið tekið fram, að það væri ávinningur að fá þetta efni sem allra fyrst.

Við værum þakklátir fyrir athugun yðar á þessu máli og bíðum svars yðar hið fyrsta."

Almenn ákvæði samninga þessara eru eins, og sem dæmi er samningurinn um kvikmyndina Jólatré svohljóðandi:

„Herrar,

Við viðurkennum móttöku bréfs yðar, dags. 31. október 1973, og staðfestum hér með samning þann, sem við höfum gert með okkur.

1. Þér framseljið okkur, og við tökum því framsali á einkarétti til sýningar (eins og hann er skilgreindur í viðfestum almennum skilmálum hér á eftir) á kvikmynd, sem nefnd hefur verið

„CHRISTMAS TREE"

Leikstjóri	Terence Young
Leikarar	William Holden, Bourvil, Brook Fuller, Virna Lirsi
Í	enskri útgáfu
Stærð	35—16 mm

2. Samningur þessi tekur til eftirtalinna landssvæða í samræmi við ákvæði þessa samnings

Íslands

3. Samningur þessi gildir til 5 ára frá deginum í dag að telja og fellur sjálfkrafa úr gildi 31. desember 1978.

4. Framsalið er veitt fyrir borgun að fjárhæð bandaríkjadoll-

arar 1.500.- (eitt þúsund og fimm hundruð bandaríska dollara). Skal sú fjárhæð greidd við afhendingu fyrstu eftirgerðar.

Sé ekki annað tekið fram, er sérstaklega um það samið, að verðið sé fyrir utan alla skatta og gjöld, sem nú eru í gildi eða í gildi kunna að verða í framtíðinni, jafnvel þótt lög á landssvæði því, sem réttur nær til, kynnu að gera framseljanda að greiða þessa skatta og gjöld. Skal framsalshafi greiða þessa skatta og gjöld vegna framseljanda til viðbótar við það verð, sem að ofan er tilgreint, og skal hann láta framseljanda í té skilríki um það, að fjárhæðir þessar hafi verið greiddar.

Sé ekki umsamið á gagnstæðan veg, skal greiðsla einungis talin hafa farið fram, þegar hún er komin í hendur framseljanda í Frakklandi.

5. Þegar samningur þessi gerir ráð fyrir, að framseljandi afhendi annars konar efni en eftirgerðir til sýningar, mun afhending þessi þá fyrst fara fram, þegar framseljandi hefur móttekið frá vinnustofu, þar sem efnið er geymt, (sic) og skal bréfið fest við samninginn um eignarrétt að þessu efni.

6. Sérstakir skilmálar:

a. Fjöldi eftirgerða skal fara eftir samkomulagi aðila.

b. Sjónvarps- og kassetturéttindi verða ekki seld, meðan samningur þessi er í gildi.

7. Um réttindi til þessarar kvikmyndar (innan þeirra marka, sem til eru tekin í 1. gr. hinna almennu skilmála eins og þeir eru fyrir neðan), hefur enginn annar samningur verið gerður en sá, sem staðfestur er með þessu bréfi. Allar breytingar eða ákvæði í aðra átt skulu óskuldbindandi, nema um það hafi verið gert skriflegt samkomulag.

8. Sérstaklega er um það samið, að um efndir samkvæmt þessum samningi skuli fara eftir hinum almennu skilmálum, sem settir hafa verið af Chambre Syndicale des Producteurs et Exportateurs de Films Francais. Texti hinna almennu skilmála er festur við þetta bréf og nauðsynlegur hluti þess.

9. Heimilisföng aðilanna eru sem hér segir:

eins og greint er frá að ofan.

Við samþykkjum hér með öll ákvæði og skilmála, sem greindir eru í bréfi yðar.

Yðar einlægur,
fyrir Hafnarbíó h.f.,
ólæsileg."

Samningum þessum fylgdu almennir skilmálar, sem í íslenskri þýðingu hljóða svo:

„ALMENNIR SKILMÁLAR
um framsal á sýningarrétti til kvikmynda erlendis.

Formáli:

Því er lýst yfir, að framseljandi sé eigandi alls réttar til hagnýtingar á kvikmynd þeirri, sem samningur þessi fjallar um, eða, að hann hafi heimild eiganda og þar af leiðandi umboð hans til að framselja réttindi til hennar og megi framsalshafi treysta því, að svo sé, án þess að hann þurfi að rannsaka það frekar.

1. grein. Eðli og umfang þess réttar, sem látinn er í té.

a) Réttindin, sem framseld eru samkvæmt ákvæðum þessa samnings, eru einungis ætluð til hagnýtingar á kvikmyndum af þeirri stærð eða af þeim stærðum, sem fram er tekið um í hinum einstöku samningum.

Réttindin, sem látin eru í té samkvæmt samningi þessum, ná eingöngu til þess að sýna kvikmyndir, og eru allar aðrar sýningaraðferðir undanskildar, þær sem nú eru tíðkaðar eða síðar kunna að verða það, svo sem útvarp og sjónvarp.

Réttindin fela ekki í sér þann rétt til sýninga opinberlega, sem nefndur er „non commercial“ eða „non theatrical“, svo sem rétt til sýninga í húsakynnum, sem ekki eru opin almenningi, þegar áhorfandi greiðir ekki aðgangseyri. Ef ekki er tekið fram um það sérstaklega, hefur framsalshafi ekki rétt til að láta lesa erlend tungumál inn á kvikmyndina; hann hefur ekki rétt til að gefa hana út á prenti, og hann hefur ekki rétt til upptöku til framleiðslu á grammófónplötum.

b) Kvikmynd þá, sem samningurinn fjallar um, er framsalshafa óheimilt að sýna á kvikmyndahátíð eða við önnur þess konar tækifæri, þegar komið hefur verið á fót samkeppni við erlendar kvikmyndir, nema hann hafi áður fengið til þess samþykki framseljanda.

Framsalshafi skal hafa rétt til þess að sýna kvikmyndina, hvenær sem honum líst slík sýning koma að gagni, svo sem á opinberum hátíðum eins og „mostra“, þjóðlegum vikum, sem eru ekki viðskiptalegs eðlis, sem annað hvort franskar eða ítalskar stjórnardeildir eða samtök atvinnumanna hafa gengist fyrir. Framsals-

hafi skal láta aðstoð sína í té við slík tækifæri, ef hann er um hana beðinn.

c) Framsalshafa er sérstaklega bannað að sýna kvikmyndina eða nokkurn hluta hennar eða að leyfa sýningu hennar utan þess landssvæðis, sem til er tekið, og skal brot á þessu ákvæði varða því, að kvikmynd sú, sem um er að ræða, verði tekin af honum og mál höfðað til skaðabóta. Framseljandi eða umboðsmaður hans fyrir hans hönd samþykkja, um leið og þeir áskilja sér rétt til töku og skaðabóta, að ráðstafa ekki sýningarrétti til umræddrar kvikmyndar til annarra aðila á því landssvæði, sem til er tekið, fyrr en leyfistíma lýkur.

Ef svo skyldi vilja til, að eitt eða fleiri eintök eða hlutar þeirra af umræddri kvikmynd væru sýnd á hinu tiltekna landssvæði fyrir skaðabótaskylda háttsemi þriðja manns, skal framsalshafi hafa heimild framseljanda eða umboðsmanns hans til að gera þær ráðstafanir, sem hann telur fullnægjandi til að vernda réttindi sín.

Samkomulag er um, að kostnaður við þær ráðstafanir, sem gerðar kynnu að verða, skuli greiddur af framsalshafa einum og þær fara fram á persónulega ábyrgð hans, enda skulu skaðabætur þær, sem tekst að innheimta, verða eign framsalshafa.

Ekki skal framseljandi verða skaðabótaskyldur á nokkurn hátt vegna sýningar þriðja manns á kvikmyndinni með sviksamlegum hætti á hinu tiltekna landssvæði, og skal þess konar sýning með sviksamlegum hætti ekki veita framsalshafa heimild til að rifta samningnum.

d) Meðan samningur þessi er í gildi, skal framsalshafi hvorki sýna eða hlutast til um, að sýnd verði á hinum tilteknu landssvæðum útgáfa af kvikmynd þeirri, sem leyfi tekur til, á öðru tungumáli.

e) Þegar samningur tekur til 16 mm réttinda, er framseljanda ekki skylt að útvega eintök í þeirri breidd, ef hann hefur ekki búið hana undir sýningu. Á hinn bóginn skal hann veita framsalshafa leyfi til þess, og má hann búa eintökin undir sýningu á sinn eigin kostnað.

f) Þegar greiðslur ber að inna af hendi til samtaka tónskálda og höfunda fyrir opinberan flutning á tónlist kvikmyndar, þegar hún er sýnd á landssvæði, sem réttur tekur til, ber framsalshafa að inna þær greiðslur af hendi. Ekki skal honum undir neinum kringumstæðum heimilt að skulda framseljanda fyrir þeim.

2. grein. Afhending kvikmyndar. Eftirgerðir — Negatíf — Fölsk negatíf — Internegatíf — Pósitíf fyrir falskar frummyndir (svokölluð lavender eintök) — Auglýsingaefni — Auglýsingarœmur.

a) *Eintök.* Framseljandi eða umboðsmaður hans takast á hendur að afhenda eða að sjá til, að framsalshafa verði afhent, ef hann óskar þess, í samræmi við skilmála í undirmgr. (e) hér á eftir, nægilega mörg eintök til sýninga á hinu tiltekna landssvæði. Framsalshafa ber að greiða fyrir eintökin samkvæmt reikningi eftir taxta félagsins fyrir franskan markað á þeim tíma, sem pöntun er gerð.

Ef frumeintakið er ekki í Frakklandi, þegar pöntun er gerð, samþykkir framsalshafi nú og hér eftir, ef hann óskar afhendingar þegar í stað, að greiða fyrir eintökin það verð með þeim skilmálum, sem í gildi eru á þeim tíma í því erlenda landi, þar sem frumeintakið er, og samþykkir hann afhendingu þaðan. Þann eintakafjölda, sem nauðsynlegur er til sýninga á hinu umsamda landssvæði, verður að ákveða með samkomulagi framseljanda og framsalshafa. Þetta ákvæði á einnig við um mgr. (b) og (c) hér fyrir neðan.

b) *Falskar frummyndir.* Framsalshafi lofar að búa ekki til eða láta búa til falskar frummyndir af eintaki því eða hluta þess, sem honum mun verða trúað fyrir, nema með skriflegu samþykki framseljanda. Ef slíkt leyfi verður veitt, skal falska frummyndin og eintakið, sem eftir henni er gert, svokallað lavender eintak, gert á kostnað framsalshafa, en vera og verða framvegis eign framseljanda svo og öll þau eintök, sem eftir fölsku frummyndinni eru gerð, og skal sú falska frummynd verða á nafni framseljanda í þeirri vinnustofu, sem verkið hefur annast.

c) *Skipt um tal. Textar.* Þegar framsalshafi hefur fengið leyfi til að búa myndina erlendu tali, skal framseljanda skylt að láta framsalshafa í té á vinnustofu, í samræmi við 5. gr. hinna sérstöku skilmála, falska frummynd eða lavender eintak og alþjóðlega hljóðræmu, en með því er átt við ræmu fyrir hljóð og hljómlist, án talræmu, saman eða aðskildar, optískar eða magnetískar, í samræmi við skilmálana í mgr. (f) fyrir neðan.

Fyrir þetta efni ber framsalshafa að greiða á kostnaðarverði.

Framsalshafi getur látið búa til á gildandi kostnaðarverði vinnustofunnar svo mörg eintök með umskiptu tali sem hann óskar eftir og þarfnast.

Framsalshafi samþykkir, að skipt skuli um tal í myndinni með

þeim hætti, að eðliseinkenni myndarinnar breytist ekki við þýðingu á tali. Framsalshafi samþykkir einnig að nota eingöngu og að öllu leyti hljómlist þá, sem notuð er í frumútgáfu myndarinnar.

Framseljandi skal ekki bera ábyrgð á afleiðingum breytinga, sem gerðar kunna að hafa verið án leyfis áður. Sérstaklega er um samið, að listrænn höfundarréttur að útgáfunni með umskiptu tali verði einkaeign framseljanda.

Ef myndin er sýnd í frumútgáfu með textum, og þeir textar hafa ekki verið gerðir af framseljanda, skulu þeir gerðir á kostnað framsalshafa, sem samþykkir að gera þá með þeim hætti, að eðliseinkenni myndarinnar breytist ekki.

d) *Myndir í lit.* Ef frummynd hefur ekki verið tekin í lit og til er annað negatíf á annarri vinnustofu en þeirri, sem framseljandi hefur bent á, skal honum heimilt að afgreiða eftirgerðir af negatífinu til framsalshafa á þeirri vinnustofu, sem það er geymt.

Ef hinir sérstöku skilmálar gera ráð fyrir, að látið sé í té internegatíf, skal kostnaður við gerð þess og frummynda til aðgreiningar (separation masters) greiddur af framsalshafa.

e) *Ábyrgð.* Nauðsynlegur efniviður til framleiðslu á eftirmynd skal látinn framsalshafa í té á vinnustofu þeirri, sem framseljandi hefur til tekið. Framseljandi skal þó ekki bera neina ábyrgð á afgreiðslutöfum þeirrar vinnustofu né á gæðum framleiðslu hennar.

Hvað öllu öðru efni viðvíkur, sem afgreitt er eða látið framsalshafa í té af framseljanda, skulu allar kvartanir framsalshafa varðandi gæði því aðeins teknar til athugunar, að þeim sé komið á framfæri við framseljanda áður en 40 dagar eru liðnir frá komu þess varnings í tollvörugeymslu, sem framsalshafi hefur afgreitt. Flutningur efnis er á ábyrgð framsalshafa.

Allur kostnaður, svo sem pökkun, flutningur, vátrygging, innflutningstollar, innflutningsgjöld og skattar, skal greiddur af framsalshafa, jafnvel þótt framseljandi eða umboðsmaður hans hafi sent C.O.D.

f) *Eignarréttur að efni.* Allar eftirmyndir með frönsku tali, með eða án texta, svo og þótt skipt hafi verið um tal, ennfremur falskar frummyndir, internegatíf og lavender eftirgerðir, skulu vera og halda áfram að vera eign framseljanda, og ber að skila þeim aftur til hans honum að kostnaðarlausu, þegar gildistími samningsins er liðinn, eða samkvæmt skilmálum 3. gr. hér fyrir neðan.

Hljóð- og myndnegatíf eintaks, sem búið hefur verið öðru tali, skal á sama hátt vera og halda áfram að vera eign framseljanda

og skrásett á hans nafni á vinnustofu þeirri, sem framsalshafi hefur samþykkt.

Umrætt efni skal vera til reiðu framseljanda á landssvæði framsalshafa.

Ekki er heimil aðför í umræddu efni né framsal á því, hvert svo sem tilefni kynni að vera, þar með talið án nokkurra takmarkana, þegar atvinnurekstri er hætt, aðför, sala á vörubirgðum til að hætta atvinnurekstri eða þegar uppgjör á sér stað með frjálsum nauðasamningum eða fyrir atbeina skiptaréttar. Ekki getur þriðji maður heldur haldið því til tryggingar.

Framsalshafi samþykkir því að láta framseljanda í té nákvæmar upplýsingar um það, hvenær sem framseljandi eða umboðsmaður hans óska, hvar efnið sé niður komið, sem honum var afhent, svo og eftirgerðir til sýninga.

Þegar gildistími samnings er liðinn og framseljandi óskar þess, að efnið sé sent honum, ber honum að greiða sendingarkostnað. Ef framseljandi óskar þess ekki að fá efnið sent sér, ber framsalshafa að eyðileggja það á sinn kostnað og láta framseljanda í té staðfest vottorð um eyðilegginguna.

g) *Auglýsingaefni.* Framseljandi samþykkir að láta framsalshafa í té, ef hann óskar, svo fremi að það sé fyrir hendi, auglýsingaefni, veggspjöld, ljósmyndir og prógrömm.

Allt þetta efni mun reiknað á gildandi verði og sent á ábyrgð framsalshafa og áhættu.

h) *Listi yfir samtöl.* Framseljandi samþykkir að láta ókeypis í té lista yfir samtöl í nákvæmu samræmi við samtölin í myndinni og kynningarkafla hennar svo og að láta í té leiðbeiningarnótur um hljómlistina.

i) *Afhending.* Ef ekki er um að ræða sérstaka skilmála, skal afhending myndarinnar, eftirgerða, negatífa, falskrar frummyndar, internegatífs, lavender eftirgerða, auglýsingaefnis og minningarræmu talin hafa farið fram, annað hvort þegar efnið hefur verið afhent fyrirgreiðslumanni sendingar í Frakklandi eða þegar framseljandi hefur afhent vinnustofu negatíf myndarinnar og sinkróníseraða hljóðræmu með frönsku tali eða þegar efnið er í raun og veru samkvæmt óafturkallanlegum fyrirmælum framseljanda til reiðu til eftirgerðar fyrir framsalshafa.

j) *Kvótakerfi.* Ef í gildi eru innflutningskvótar í landi framsalshafa, er taka til kvikmyndar þeirrar, sem samningur þessi fjallar um, skal dráttur af þeirra völdum talinn til guðsverka og samningurinn framlengjast sjálfkrafa með fyrirvara um tak-

markanir samkvæmt höfundarétti. Ef drátturinn er á hinn bóginn lengri en 12 mánuðir, skal framseljandi eiga rétt á að rifta þessum samningi.

3. grein. Vanefnd. Rifting.

A) Vanefnd af hálfu framsalshafa.

a) Ef um er að ræða brot framsalshafa á almennum eða sérstökum ákvæðum samningsins, og send hefur verið tilkynning með ábyrgðarbréfi eða símskeyti, og sönnun liggur fyrir um móttöku þess og ef lagfæring hefur ekki verið gerð innan 15 daga frá sendingu umræddrar tilkynningar, skal framseljanda rétt og heimilt að rifta áðurnefndum samningi og fá síðan sýningarrétt kvikmyndar sinnar á hinu tiltekna landssvæði samstundis í sínar hendur. Þegar svo stendur á, skulu allar greiðslur, sem inntar hafa verið af hendi, verða tvímælalaus eign framseljanda eða umboðsmanns hans, en ógreiddar fjárhæðir skulu falla í gjalddaga til greiðslu til hans samstundis með fyrirvara af hans hálfu um innheimtu skaðabóta og vaxta. Eftirgerðir og efni skal vera framseljanda eða umboðsmanni hans til reiðu eigi síðar en 48 klukkustundum þar á eftir. Þegar framsalshafi hefur endurheimt sýningarréttinn til kvikmyndarinnar, skulu allar fjárhæðir, sem framsalshafi á útistandandi hjá kvikmyndahúsum eða dreifiaðilum umræddrar kvikmyndar, sem samningur fjallar um, framseljast framsalshafa ipso facto, og skal hann hafa heimild til að gefa fyrir þeim góðar og gildar kvittanir.

b) Ef um er að ræða vanskil framsalshafa á greiðslum á þeim tilteknu dögum, sem greindir eru í 4. gr. hinna sérstöku skilmála, og send hefur verið tilkynning með ábyrgðarbréfi eða símskeyti, og sönnun liggur fyrir um móttöku þess, og ef lagfæring hefur ekki verið gerð innan 15 daga frá sendingu umrædds bréfs, skulu allar útistandandi fjárhæðir, sem framsalshafi skuldar, falla samstundis í gjalddaga, og er um það gagnkvæmt samkomulag, að á fjárhæðir þessar skuli falla vextir til refsingar, er nemi 0.50% fyrir hverja viku dráttarins.

Skilmálar undirmgr. hér á undan skulu eiga við án skerðingar á skilmálum í gr. 3A, mgr. (a). Skilmálum í mgr. (a) og (b) skal beitt í heild eða hverjum fyrir sig samkvæmt ákvörðun framseljanda.

B) Brot af hálfu framseljanda.

a) Ef um brot er að ræða af hálfu framseljanda eða umboðsmanns hans, einkum ef pantað efni hefur ekki verið afgreitt, skal

framsalshafi eiga rétt á því eftir tilkynningu í ábyrgðarbréfi eða símskeyti, er fyrir liggur sönnun um móttöku þess, og ef brot hefur ekki verið lagfært innan 30 daga frá móttöku tilkynningar, að krefjast riftingar samningsins og endurgreiðslu þegar í stað á þeim fjárhæðum, sem hann hefur greitt, með fyrirvara varðandi skaðabætur og vexti.

b) Þegar þannig stendur á, að ekki hefur verið lokið við gerð umræddrar kvikmyndar eða ekki hefur verið byrjað á henni, þegar samningur er gerður, skal 30 daga fresturinn í gr. 3B, mgr. (a) lengjast í fjóra mánuði.

d) Á hinn bóginn skal ekki heimilt að krefjast skaðabóta eða vaxta vegna brota framseljanda eða umboðsmanns hans að því er varðar nafn á stjórnanda og listamönnum, sem greint er frá í hinum sérstöku skilmálum, svo fremi að framseljandi eða umboðsmaður hans hafi þegar í stað tilkynnt framsalshafa með ábyrgðarbréfi, með beiðni um sendingu á kvittun fyrir því, um allar breytingar, sem átt hafi sér stað að þessu leyti. Þegar þannig stendur á, skal umboðsmaðurinn (sic) hafa heimild til að rifta samningi þessum innan mánaðar frá móttöku ábyrgðarbréfsins. Þegar sá frestur er liðinn, skal líta svo á, að framsalshafi hafi samþykkt breytingarnar á stjórnanda og listamönnum, sem um er getið hér að ofan, og fallið frá heimild sinni til riftingar, sem mgr. þessi gerir ráð fyrir.

d) Ef taka myndarinnar er ekki byrjuð, þegar samningur þessi er gerður, skal framseljanda eða umboðsmanni hans heimilt að rifta samningi þessum, ef afráðið verður, að myndin skuli ekki tekin. Heimild þessi skal þó bundin því skilyrði, að framseljandi eða umboðsmaður hans tilkynni framsalshafa um ákvörðun sína með ábyrgðarbréfi, er hann óski sendingar á kvittun fyrir, og endurgreiði honum að fullu þær fjárhæðir, sem hann hefur greitt fyrirfram, innan fjögurra mánaða fyrir afhendingardag kvikmyndarinnar. Sérstaklega er umsamið, að rifting samkvæmt skilmálum þessum skuli ekki veita rétt til skaðabóta og vaxta.

C) Force majeure og guðsverk.

Ef framsalshafa eða umboðsmanni hans er ekki unnt að afgreiða eftirgerðina eða eftirgerðir eða það efni almennt, sem til er tekið í hinum sérstöku skilmálum þessa samnings, vegna guðsverka eða force majeure, svo sem eldsvoða, þess, að hráefni er ekki til, styrjaldar, verkfalls, ráðstöfunar stjórnvalda eða vegna einhverrar annarrar ófyrirsjáanlegrar ástæðu, sem framseljandi

ræður ekki við, skal samningur þessi talinn skapa rétt (entered as of right?) meðan ofangreindar hindranir eru við lýði, þó með þeirri takmörkun, sem leiðir af gildistíma höfundarréttar.

Ef framseljanda er ekki unnt að ljúka við myndina af sömu ástæðum eða hann getur ekki, þegar hann hefur lokið við hana, afgreitt eftirgerðir hennar, einkum vegna þess að negatífin hafa eyðilagzt að hluta eða að fullu, skal samningur þessi falla úr gildi án skaðabótaskyldu, en framseljandi eða umboðsmaður hans endurgreiða framsalshafa þegar í stað allt það fé, sem hann hefur greitt þeim.

D) Atvinnurekstri hætt.

Þegar atvinnurekstri hefur verið hætt, þegar skipt hefur verið með frjálsum nauðasamningum eða átt hefur sér stað framsal framsalshafa til annarra án skriflegs leyfis framseljanda svo og þegar um er að ræða nauðasamninga fyrir atbeina skiptaréttar eða gjaldþrot, fellur hinn framseldi sýningarréttur niður og hverfur sjálfkrafa aftur til framseljanda eða umboðsmanns hans. Sama skal gilda um eftirgerðir og annað efni. Þegar svo stendur á, skulu allar greiðslur óafturkallanlega verða eign framseljanda eða umboðsmanns hans með fyrirvara þeirra um frekari skaðabætur og vexti.

Þegar riftað hefur verið áðurgreindu framsali á dreifingarrétti, sem getið er um að ofan, og framsalshafi á enn útistandandi fé, skal allt það fé, sem hann á inni hjá kvikmyndahúsum eða dreifiaðilum vegna umræddrar kvikmyndar, ipso facto framselt framseljanda að því marki, sem hann enn á inni fé, og skal honum rétt að gefa fyrir það góðar og gildar kvittanir.

4. gr. Kvikmyndaeftirlit.

a) Bann við sýningu kvikmyndarinnar af hálfu stjórnskipaðs skoðunarmanns á því landssvæði eða þeim landssvæðum, sem samningur þessi tekur til, skal valda niðurfalli hans, en um það er þó sérstaklega samið, að frumrit ákvörðunar skoðunarmanns skuli sent framseljanda eða umboðsmanni hans og vera komið í hendur honum eigi síðar en tveimur mánuðum eftir komu fyrstu eftirgerðar í tollvörugeymslu, og skal vottorð fyrirgreiðslumanns sendingar vera til sönnunar um komudag.

Þegar þessum fresti lýkur, skal framsalshafi bera áhættu af sýningarbanni. Framsalshafa er skylt í samráði við framseljanda að áfrýja ákvörðun skoðunarmanns innan þriggja mánaða. Hann

skal í þessu skyni gera allar nauðsynlegar ráðstafanir gagnvart öllum löglegum og til þess kvöddum yfirvöldum í landi hans. Staðfesting á ákvörðun skoðunarmanns skal talin endanleg.

Framsalið er einnig riftanlegt, ef umræddur skoðunarmaður krefst þess, að myndin verði skorin niður um meira en 20% af heildarlengd hennar.

Ef áðurgreindur tveggja mánaða frestur dugir ekki til, skal framsalshafi sýna um það gögn, að hann hafi gert allt, sem í hans valdi stendur, til að afla ákvörðunar skoðunarmanns svo og tilgreina þann tíma, sem til þess þarf. Hvað sem öðru líður, skal ekki líða lengri tími en þrír mánuðir frá komu fyrstu eftirgerðar. Ef myndin er endanlega bönnuð af skoðunarmanni, skal framsalshafi bera allan kostnað við innsiglun.

b) Þegar samningur hefur endanlega fallið úr gildi, skulu eftirgerð eða eftirgerðir hinnar bönnuðu myndar og efni endursent ókeypis til heimilisfangs framseljanda eða umboðsmanns hans.

Þegar hann hefur móttekið eftirgerð eða eftirgerðir, skal framseljandi samstundis endurgreiða framsalshafa þær fjárhæðir, sem hinn síðarnefndi hefur greitt fyrirfram fyrir framsal á umboðsréttindum.

Framsalshafi beri kostnað við eftirgerðir, efni og auglýsingaefni, sem þannig er endursent. Á hinn bóginn tekur framseljandi eða umboðsmaður hans að sér að gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að ná inn aftur að fullu eða að hluta andvirði eftirgerðar eða eftirgerða svo og efnis og auglýsingaefnis, sem endursent hefur verið, og skulu þær fjárhæðir, sem þannig verða endurheimtar, endurgreiddar framsalshafa að fullu.

c) Ef veitt er sýningarleyfi fyrir kvikmynd í upprunalegri gerð hennar, er það ekki á ábyrgð framseljanda, þótt hún síðar kunni að verða bönnuð með umskiptu tali.

Ef sýningarleyfi hefur verið veitt fyrir kvikmynd, en hún er seinna bönnuð, skal það algjörlega á áhættu framsalshafa, og skulu allar greiðslur, sem hann hefur greitt, svo og þær, sem ekki eru fallnar í gjalddaga, vera eign framseljanda, en allur kostnaður greiðist af framsalshafa.

5. *gr. Skilmálar um auglýsingar.*

Framsalshafi lofar að skilja eftir vörumerki framseljanda og nöfn á framleiðendum, höfundum og leikurum, á kynningarköflum og öllu auglýsingaefni (veggspjöldum og ljósmyndum), sem framseljandi eða umboðsmaður hans hafa látið í té, og að sýna

eftirgerðir, eins og þær hafa verið afhentar honum af framseljanda eða umboðsmanni hans, án þess að breyta þeim eða auka við þær og án þess að gera á þeim aðrar styttingar en eftirlitsmaður heimtar, nema áður hafi verið fengið skriflegt leyfi framseljanda eða umboðsmanns hans. Lofar framsalshafi, almennt, að fara eftir öllum auglýsingaskilmálum framseljanda eða umboðsmanns hans.

Ef ekki er um að ræða sérstakar tilkynningar, lofar framsalshafi að fara eftir öllum auglýsingaskilmálum, eins og þeir koma fram á kynningarköflum og veggspjöldum. Ef skipt hefur verið um tal, skal framsalshafi greina framseljanda frá hinu nýja heiti. Hann skal einnig sjá til þess, að dreifiaðilar og viðskiptavinir fari eftir þessum skilmálum.

6. gr. Bann við framsali.

Ekki skal framsalshafi undir neinum kringumstæðum framselja þriðja manni réttindi sín samkvæmt þessum samningi, nema hann hafi fengið til þess skriflegt leyfi. Ef leyfið er veitt, skal framsalshafi vera sólídarískt ábyrgur með framsalshöfum sínum fyrir efndum á skuldbindingum sínum.

7. gr. Eðli samningsins.

Samningsaðilar eru sammála um, að ekki skuli túlka nokkur ákvæði hér að ofan á þann veg, að um sé að ræða sameiginlegt fyrirtæki þeirra eða sameignarfélag.

8. gr. Ágreiningur og málsmeðferð.

Samningur þessi og hinir almennu skilmálar skulu túlkaðir og fara eftir frönskum lögum.

Allur ágreiningur, sem rísa kann af veitingu þessa leyfis, skal til lykta leiddur af gerðardómi í Frakklandi eða með málskoti til Les Tribunaux de la Seine eftir vali sóknaraðila, er skal vera bindandi fyrir varnaraðila.

En þegar framseljandi er sóknaraðili, skal honum einnig heimilt að sækja mál sitt fyrir dómstólum í heimalandi framsalshafa. Ef sóknaraðili hefur valið gerðardómsmeðferð, skal málsmeðferð vera sem hér segir:

Hvor aðila um sig skal velja sér gerðardómsmann af þeim nöfnum, sem eru á lista hjá Chambre Syndicale des Producteurs et Exportateurs de Films Francais. Ef annar aðila lætur farast fyrir að gera það innan 15 daga frá því, að hann hefur fengið form-

lega tilkynningu í ábyrgðarbréfi, sem beðið hefur verið um endursendingu á móttökukvittun fyrir, skal gerðardómsmaður hans að því búnu skipaður af forseta Tribunal de Commerce de la Seine samkvæmt beiðni hins aðilans.

Málsaðilar skulu boðaðir fyrir gerðardóminn með ábyrgðarbréfi með a. m. k. átta daga fyrirvara. Skal gerðardómurinn kveða upp úrskurð eigi síðar en 10 vikum eftir þinghaldið. Málsaðilar skulu afhenda skjöl sín gerðardóminum a. m. k. 48 klukkustundum fyrir dag þann, sem til er tekinn fyrir þinghaldið, en ef á því verður misbrestur, skal úrskurður uppkveðinn án frekari rannsóknar.

Ef ekki næst samkomulag milli gerðardómsmanna málsaðila, skulu þeir tilnefna þriðja gerðardómsmanninn, er verður formaður dómsins. Ef ágreiningur er, skal hann útnefndur af forseta Tribunal de Commerce de la Seine að beiðni aðila. Þegar gerðardómurinn hefur þannig verið fullskipaður, skal úrskurður hans kveðinn upp eigi síðar en 8 vikum eftir tilkomu þriðja gerðardómsmannsins.

Gerðardómurinn skal óbundinn af málsmeðferð þeirri eða tímamörkum, sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð einkamála. Úrskurður hans er fullnaðarúrskurður, sem ekki verður áfrýjað í nokkurri annarri lögsögu."

Hinn 2. janúar 1974 ritaði fyrirsvarsmaður Hafnarbíós h/f hinu franska fyrirtæki bréf, þar sem hann lætur þess getið, að kvikmyndahúsið hafi þá nýlega fengið sendar útstillingamyndir í nægilegu magni og veggauglýsingar fyrir þær kvikmyndir, sem um hafi verið samið. Þar sem veggauglýsingarnar væru óþægilega stórar, var óskað eftir að fá aðra stærð af þeim, og einnig var óskað eftir því, að sendir yrðu myndútdrættir og handritatextar fyrir umræddar kvikmyndir. Hinn 28. ágúst 1974 ritaði fyrirsvarsmaður Hafnarbíós hinu franska fyrirtæki bréf, sem hljóðar svo í íslenskri þýðingu:

„Fyrir nokkru fengum við bréf frá franska sendiráðinu í Reykjavík um, að það hefði haft samband við yður um viðleitni okkar til þess að eiga viðskipti við yður. Samkvæmt upplýsingum, sem sendiráðið fékk, höfðuð þér ekki getað afgreitt eintök af kvikmyndum þeim, sem við höfum samið um, en nú væri búið að yfirstíga þessa örðugleika, svo að eðlilegur framgangur málsins gæti brátt hafist. Þess vegna bjuggumst við við því að fá umræddar kvikmyndir innan skamms, en ekkert hefur skeð, svo að

okkur er umhugað um að komast að því, hvenær þér munuð senda myndirnar.

Við höfum líka áhuga á myndinni PAPILLON, sem þér sögðuð okkur, að við fengjum kannske í febrúar síðastliðnum, þar sem hún hefði verið gefin út í desember 1973.

Við álítum ekki, að nauðsynlegt sé að fara nánar út í einstök atriði varðandi þetta mál, og vonumst við til þess að fá sem fyrst vísbendingu um, að þér farið að uppfylla samning okkar.

Við vonumst eftir staðfestingu yðar á þessu sem fyrst."

Í svarbréfi hins franska fyrirtækis frá 6. september 1974 segir svo:

„Kærar þakkir fyrir bréf yðar 28. ágúst.

Í fyrri bréfum yðar til okkar hafið þér ekki minnst á, hve margar eftirgerðir þér þurfið af hverri mynd, og höfum við þess vegna pantað eina eftirgerð og einn kynningarkafla af hverri. Vinsamlegast skrifið okkur strax, hvort þér þurfið fleiri eftirgerðir, og munum við þá endurskoða pöntun okkar í samræmi við það.

Hvað viðvíkur góðum, notuðum eftirgerðum til að koma fyrir texta á, verða þær reiknaðar til viðbótar þeim nýjum eftirgerðum, sem þér þurfið af hverri mynd. Erum við að spyrjast fyrir um, hvort til sé ein af hverri, og munum láta yður vita.

Við þökkum aftur fyrir þolinmæði yðar."

Hinn 10. september 1974 ritaði hið franska fyrirtæki Hafnarbíói svohljóðandi bréf:

„Hjálagt fylgir ljósrit af pöntun okkar viðvíkjandi kvikmyndum þeim, sem þér hafið samið um. Við munum skýra yður frá öllum upplýsingum varðandi afskipun, um leið og þær hafa borist okkur.

Við viljum vekja athygli yðar á því, að myndir þessar verða sendar yður C.O.D. og að ein þeirra, DIRTY MONEY (Un Flic), verður send frá London, þar sem enska útgáfan er búin til. Á hinn bóginn mun vörusendari okkar hér, sem mun senda yður hinar myndirnar sex, einnig senda reikning fyrir réttinn yfir DIRTY MONEY sem og yfir hinar myndirnar, en fyrirtækið í London mun einungis senda reikning yfir efniskostnað."

Bréfi þessu fylgdi pöntun til fransks fyrirtækis á eftirgerð af sex af kvikmyndum þeim, sem fjallað er um í málinu, og beiðni um að senda þær í einni sendingu C.O.D. til stefnda Hafnarbíós h/f.

Hinn 20. september 1974 ritaði stefnandi Hafnarbíói h/f svohljóðandi bréf:

„Í sérböggli sendum við yður textahandrit fyrir myndirnar *Rauð sól* (RED SUN), *Hús undir trjánum* (HOUSE UNDER THE TREES), *Illur fengur* („Lögga" — DIRTY MONEY), *Vegurinn til Salina* (ROAD TO SALINA), *Jólatré* (CHRISTMAS TREE), *Kaldur sviti* (COLD SWEAT).

Við höfum sent telex til New York með beiðni um að senda okkur eintak af kvikmyndahandriti fyrir myndina *Umferð* (TRAFFIC), og munum við senda það áfram til yðar, jafnskjótt og það berst okkur í hendur.

Við höfum einnig haft upp á góðum notuðum eintökum af *Veginum til Salina, Húsi undir trjánum* og *Rauðri sól*. Síðastnefnda myndin er með spönskum texta. Getið þér notað þetta eintak af *Rauðri sól?* Við höfum einnig beðið um notuð eintök af hinum myndunum frá London og bíðum svars þaðan.

Yður var sent auglýsingaefni fyrir nokkrum dögum, líka."

Hinn 3. október sendi stefnandi Hafnarbíói h/f símskeyti þess efnis, að ný eintök af auglýsingamyndum og notuð eintök yrðu send með flugvél, en afgangur af efninu yrði sendur frá London.

Hinn 1. október 1974 sendi fyrirtækið Rapid Universal Transport Landsbanka Íslands beiðni um innheimtu kröfu vegna vörusendingar stefnanda til Hafnarbíós h/f. Er lýsing sendingarinnar og beiðni um kröfuna svohljóðandi í íslenskri þýðingu:

„R.U.T.

8 karton	MYND/ROUTE DE SALINA	5/600	F. 4.918.18
1 pakki	1 eintak standard 35 mm í lit ensk útgáfa 2.762 m 1 auglýsingamynd standard 35 mm ensk útgáfa 106 m	(= 5 spólur á 600 metra hver spóla) 1 auglýsingamynd	
	MYND/LA MAISON SOUS LES ARBRES 209.600 1 eintak, 1 kynningarkafli, í byrjun og í enda, 1 auglýsingamynd standard 35 mm í lit ensk útgáfa – 2.998 m	kíló 6/600 1 auglýsingamynd	F. 5.141.04

	MYND/DE LA PART DES COPAINS 1 eintak, 1 kynningarkafli, í byrjun og í enda, 1 auglýsingamynd standard 35 mm í lit ensk útgáfa – 2.948 m	5/600 1 auglýsingamynd	F. 5.260.25
	MYND/SOLEIL ROUGE 1 eintak, 1 kynningarkafli, í byrjun og enda, 1 auglýsingamynd standard 35 mm í lit – 3.563 m	6/600 1 auglýsingamynd	F. 6.109.59
	MYND/TRAFIC 1 eintak standard 35 mm í lit, ensk útgáfa 2.762 m	5/600	F. 4.734.77
	MYND/L'ARBRE DE NOEL 1 eintak og 1 auglýsingamynd standard 35 mm í lit 3.181 m	6/600 1 auglýsingamynd	F. 5.454.75
R.U.T.	MYND/LA MAISON SOUS LES ABRES (house under the Trees) 1 notað eintak ensk útgáfa 35 mm í lit 2795 m	5/600	F. 2.500.00
	MYND/ROUTE DE SALINA (Road to Salina) 1 notað eintak ensk útgáfa 35 mm í lit 2762 m	5/600	F. 2.400.00
	AUGLÝSINGAEFNI MEÐ ÖLLUM MYNDUNUM	Auglýsingar	

SOLEIL ROUGE — DE LA PART DES COPAINS	F. 786.00
ROUTE DE SALINA	
TRAFFIC UN FLIC	F. 2.292.64
ARBRE DE NOEL	
MAISON SOUS LES ARBRES	

Sendingarmáti: Flugvél, flugfarmskírteini S.A.S. 3067 4103, FLUG/SK 038 þann 3. um Khöfn. Sendingin er send þannig, að farmgjald: BER AÐ GREIÐA — hún er endanleg — hún er tímabundin

samkvæmt leyfi nr. ———————— (yfirkrossað) — leyst er undan áhættu, ef innflutningur er tímabundinn (yfirkrossað).

FYRIRMÆLI:
Afhendingarfyrirmæli (á ensku):
SENDINGIN ER GEGN GREIÐSLU Á FARMGJALDI.

VINSAMLEGAST AFHENDIÐ VÖRURNAR
MÓTTAKANDA GEGN:
— FRÖNKUM 1601.36 (greiðsla á útgjöldum okkar samkvæmt viðfestum reikningi)
— FRÖNKUM 4918.18 (greiðsla fyrir myndina la route de salina)
— FRÖNKUM 5141.04 (greiðsla fyrir myndina la maison sous les arbres)
— FRÖNKUM 5260.25 (greiðsla fyrir myndina la part des copains)
— FRÖNKUM 6109.59 (greiðsla fyrir myndina soleil rouge)
— FRÖNKUM 4734.77 (greiðsla fyrir myndina trafic)
— FRÖNKUM 5454.75 (greiðsla fyrir myndina l'arbre de noel)
— FRÖNKUM 2500.00 (greiðsla fyrir myndina la maison sous les arbres)
— FRÖNKUM 2400.00 (greiðsla fyrir myndina route de salina)
— FRÖNKUM 786.00 (greiðsla fyrir auglýsingaefni)
— FRÖNKUM 2292.64 (greiðsla fyrir auglýsingaefni)
— US DOLLURUM 1700.00 + US DOLLURUM 1500.00 + US DOLLURUM 1500.00

— US DOLLURUM 2500 + US DOLLURUM 1500.00 + US DOLLURUM 2500.00 + US DOLLURUM 2500.00
(greiðslur fyrir sýningarrétt).

Þessir tékkar þurfa að berast heimilisfangi okkar eins fljótt og unnt er:

VIÐFEST 10 vörureikningar + 1 reikningur yfir kostnað okkar + 1 AISI (vátryggingarskírteini?) nr. 173167 og 173168 (innrammað með blýanti eða kúlupenna): Frá US DOLLURUM 1700.00 til 173168

Vörurnar vátryggðar
óvátryggðar (yfirstrikað)
(stimpill) C.O.D.
(stimpill) + KOSTN."

Af eintaki Landsbanka Íslands af beiðni þessari, sem lagt hefur verið fram í málinu, kemur fram, að hún hafi borist bankanum 4. október 1974. Fram er komið, að bankinn krafði Hafnarbíó h/f um greiðslu á frönskum frönkum 41.198.58 og afhenti um leið og greiðsla fór fram 4. desember 1974 heimildarskjöl til að fá vörusendinguna, sem krafan fylgdi, afhenta hjá farmflytjanda. Í bréfi, dags. 14. janúar 1975, staðfesti fyrirtækið Rapid Universal Transport að hafa móttekið frá Landsbanka Íslands franska franka 41.198.58, en jafnframt var bent á, að bankinn hefði ekki enn greitt 13.700 bandaríkjadollara af kröfunni. Ekki kemur fram, að svar hafi borist við bréfi þessu, og var efni þess ítrekað með bréfi, dags. 7. mars 1975. Svarbréf Landsbanka Íslands, dags. 23. apríl 1975, er svohljóðandi:

„Í sambandi við ofangreinda sendingu og bréf frá 1. október s.l. viljum vér taka fram, að með bréfinu bárust 11 sett af vörureikningum, eins og tiltekið var í bréfinu, og var heildarupphæð þeirra Fr. fr. 41.198.58. Þessir reikningar voru allir greiddir þ. 4. desember, og var greiðslan send áfram til yðar þann sama dag.

Ekki voru nein frekari skjöl til grundvallar viðbótarkröfugerð á Hafnarbíó, og þar sem slík skjöl voru ekki fyrir hendi, gátum vér ekki innheimt neitt til viðbótar við upphæðir þeirra 11 reikninga, sem vísað er til hér að ofan.

Þannig snýr málið að oss, og skrifum vér bréf þetta sem svar við fyrirspurnum yðar, en sú síðasta var dagsett 7. mars. Þykir oss leitt, að þessi dráttur skuli hafa orðið á svari voru."

Í svarbréfi Rapid Universal Transport er enn staðfest móttaka á frönskum frönkum 41.198.58, en ítrekað, að fyrirtækið hafi ekki fengið greiðslu að fjárhæð 13.700.00 bandaríkjadollarar, en þar sé um að ræða „royalties", sem stefnanda beri. Komi fjárhæð þessi greinilega fram í fyrirmælum í beiðni þeirri um innheimtu, sem send var bankanum, og hafi bankanum algerlega verið óheimilt að afhenda heimildarskjöl, sem beiðninni fylgdu, án þess að hafa móttekið allar C.O.D. fjárhæðir, sem tilgreindar hafi verið í fyrirmælunum í innheimtubeiðninni. Þar sem ekki hafi verið farið eftir fyrirmælum þessum, geri fyrirtækið bankann ábyrgan fyrir þeim 13.700.00 bandaríkjadollurum, sem á vanti. Svarbréf Landsbanka Íslands, dags. 12. maí 1975, er svohljóðandi:

„Með tilvísun til bréfs yðar frá 26. apríl varðandi ofangreinda innheimtu viljum vér leggja áherslu á, að með bréfi yðar frá 1.10.74 komu „10 factures commerciales — 1 facture de nos frais — I AISI No. 173167.173168", og hafa allir þessir reikningar verið gerðir upp við yður. Á þessum reikningum var ekkert minnst á eða vísað til nokkurra dollaraupphæða. Flugfarmbréf viðkomandi sendingar var sent beint til kröfugreiðanda. Engin frekari skjöl bárust til stuðnings frekari innheimtu, og samkvæmt viðteknum reglum, sem gefnar hafa verið út af viðkomandi yfirvöldum á Íslandi, höfum vér hvorki heimild til þess að innheimta neitt fé, sem ekki er hægt að gera grein fyrir með tilskildum skjölum, né yfirfæra slíkt fé til útlanda.

Þegar samband var haft við kröfugreiðanda í þessu sambandi, tjáði hann oss, að hann hefði þá nýverið fengið bréf frá Les Films Corona og reikning að upphæð $ 13.700.00, dagsettan og gefinn út 14. mars 1975. Tjáði hann oss einnig, að hann væri í beinu bréfasambandi við Les Films Corona til þess að jafna ágreining þeirra.

Með tilliti til þess, sem sagt hefur verið hér að ofan, getum vér ekki fallist á, að um neina vanrækslu hafi verið að ræða af vorri hálfu við afgreiðslu þessa máls, og lítum vér svo á, að því sé lokið."

Í svarbréfi Rapid Universal Transport, dags. 2. júní 1975, er látin í ljós furða á því, að bankinn hafi ekki heimild til að innheimta eða yfirfæra fjárhæðir, án þess að fyrir hendi séu vörureikningar. Jafnframt er bent á, að það hafi verið skylda starfsmanna bankans að gera fyrirtækinu grein fyrir þessu, er bankinn fékk beiðni þess um innheimtuna með fyrirmælum þeim, sem í henni fólust. Var ítrekað, að fjárhæðin, sem á vantaði, $ 13.700.00, væri ekki

verðmæti vöru, heldur „royalties“ fyrir kvikmyndir þær, sem sendar hefðu verið Hafnarbíói fyrir milligöngu bankans. Eigi sendandinn kröfu á að fá fjárhæð þessa samkvæmt samningi stefnanda og Hafnarbíós. Var skýringum bankans hafnað og þess krafist, að hann greiddi fjárhæðina. Í svarbréfi bankans, dags. 12. júní 1975, var vísað til fyrri bréfa hans og þess jafnframt getið, að fyrirsvarsmenn Hafnarbíós h/f mundu hafa haft samband við stefnanda og verslunarfulltrúa franska sendiráðsins hér í borg til að finna lausn á málinu. Stefnandi fól síðan lögmanni sínum meðferð málsins, og hinn 27. ágúst 1975 ritaði lögmaðurinn stefndu kröfubréf, en er það bar ekki árangur, höfðaði hann mál þetta.

Jón Ragnarsson, stjórnarmaður og framkvæmdastjóri stefnda Hafnarbíós h/f, stóð að samningsgerðinni við stefnanda. Kveðst hann hafa talið, að samkvæmt samningunum ætti kvikmyndahúsið að fá rétt til að sýna hinar umsömdu kvikmyndir í ákveðinn fjölda ára, sem fram kemur í samningunum, og að innifalið í því ætti að vera eintak af kvikmyndinni, sem mætti vera notað, sýnishorn úr myndinni (trailer), auglýsingaefni, auglýsingaspjöld og ljósmyndir til útstillingar. Jón kveður samninga um leigu á kvikmyndum í meginatriðum svipaða þeim, sem aðiljar málsins gerðu með sér. Orðalag þeirra sé þó misjafnt. Er hann hafi fengið samningana frá stefnanda, hafi sér ekki fundist nógu skýrt tekið fram, að innifalið væri eintak af kvikmyndinni (filmunni). Hann hafi því skrifað stefnanda um leið og hann endursendi samningana og tekið fram, að hann liti svo á, að samkvæmt ákvæði í sérstöku samningsskilmálunum og því, sem áður hefði komið fram í bréfum milli þeirra, ætti eitt eintak af hverri kvikmynd að vera innifalið. Hafi stefnandi ekki hreyft neinum athugasemdum við því. Jón kveður það hafa komið fyrir, að Hafnarbíó h/f hafi keypt sýningarrétt að kvikmynd og eintak kvikmyndarinnar sitt í hvoru lagi, en það sé mjög sjaldgæft og sé þá tekið tillit til þess við ákvörðun leigugjalds. Jón kveðst hafa farið í Landsbanka Íslands, er tilkynning barst frá honum um kröfu stefnanda. Hann hafi séð, að þetta var í frönskum frönkum og þótt það einkennilegt, því samið hafi verið um greiðslu í dollurum. Er hann greiddi í bankanum, hafi hann fengið skjöl, sem fylgi erlendum vörusendingum og afhent séu tollyfirvöldum. Það hafi svo verið töluvert seinna sem hann hafi séð, að fjárhæðin, sem hann greiddi, hafi verið lægri en sem nam 13.700 bandaríkjadollurum. Hann hafi svo í bréfi, sem hann ritaði stefnanda, boðist til að greiða það, sem á vantaði, að greiðslan næmi þeirri fjárhæð.

Samkvæmt málflutningi af hálfu stefnanda er því haldið fram, að með samningum þeim, sem fyrirsvarsmaður stefnda Hafnarbíós h/f undirritaði og dagsettir eru 31. október 1973, og með bréfum þeim, sem fyrirsvarsmaður stefnanda ritaði 7. júní og 10. október s. á., hafi komist á samningar um, að Hafnarbíó h/f fengi sýningarrétt á 7 þargreindum kvikmyndum, og skyldi vera innifalið eitt notað eintak af hverri kvikmynd til textagerðar. Ef óskað væri eftir kvikmyndaeintökunum með ensku tali, yrði að fá fyrirtækið Columbia í Englandi til að afgreiða þau. Með bréfi fyrirsvarsmanns Hafnarbíós h/f, dags. 6. nóvember 1973, hafi hann svo pantað auglýsingaefni, sem hann hafi fengið, svo sem fram komi í bréfi hans frá 2. janúar 1974. Frekari bréfaskipti milli þessara aðilja hafi svo lengið niðri um skeið, en með bréfi, dags. 6. september 1974, hafi stefnandi tilkynnt Hafnarbíói h/f, að greiða þyrfti sérstaklega fyrir aukaeintök til textagerðar. Með bréfi stefnanda, dags. 10. september 1974, hafi Hafnarbíói h/f verið tilkynnt, að stefnandi hefði pantað eina eftirgerð af hverri kvikmynd og einn kynningarkafla með hverri þeirra, sem send yrðu Hafnarbíói h/f C.O.D., en ein þeirra, Illur fengur, yrði send frá London, þar sem enska útgáfan væri búin til. Af hálfu stefnda Hafnarbíós h/f hafi ekki verið hreyft neinum athugasemdum við efni bréfs þessa. Fram sé komið, að Hafnarbíó h/f hafi svo fengið sendingar þessar og greitt þær athugasemdalaust. Það hafi svo verið 1. október 1974 sem stefnandi hafi fyrir milligöngu flutningafyrirtækisins Rapid Universal Transport sent stefnda Hafnarbíói h/f eintak af öllum kvikmyndunum ásamt auglýsingaefni og sent Landsbanka Íslands beiðni um innheimtu á hendur Hafnarbíói h/f á frönskum frönkum 41.198.57 og 13.700.00 bandaríkjadollurum ásamt heimildarskjölum til að fá sendinguna afhenta hjá farmflytjanda. Bankinn hafi fengið beiðni þessa í hendur 4. október 1974. Bankinn hafi svo innheimt kröfuna með því að taka við þeim hluta hennar, sem var í frönskum frönkum, og afhent Hafnarbíói h/f heimildarskjöl þau, sem fylgdu innheimtubeiðninni til bankans. Hafi svo Hafnarbíó h/f fengið kvikmyndirnar afhentar úr vörugeymslu flutningsaðilja. Það muni svo hafa verið 10.—15. desember 1974 sem stefnandi hafi fengið tilkynningu frá Landsbanka Íslands um greiðslu Hafnarbíós h/f. Hafi stefnandi með bréfi, dags. 14. janúar 1975, vakið athygli bankans á því, að bankinn hefði aðeins innheimt hluta kröfunnar. Það hafi svo ekki verið fyrr en með bréfi, dags. 20. febrúar 1975, sem fyrirsvarsmaður Hafnarbíós h/f hafi ritað stefnanda. Er því hald-

ið fram, að með samningum þeim, sem dagsettir voru 31. október 1973, og skilmálum þeim, sem þeim fylgdu, svo og bréfaskiptum, áður en kvikmyndirnar voru sendar Hafnarbíói h/f, hafi komist á endanlegur samningur um, að Hafnarbíó h/f greiddi fyrir öll eintök kvikmyndanna, sem send voru, auglýsingaefni með þeim svo og 13.700.00 bandaríkjadollara fyrir sýningarréttinn. Hafnarbíó h/f hafi greitt fyrir kvikmyndaeintökin og auglýsingaefnið án athugasemda, en eigi enn eftir að greiða umsamda fjárhæð fyrir sýningarréttinn, sem fram hafi komið í kröfu þeirri, sem falin var Landsbanka Íslands til innheimtu. Beri stefnda Hafnarbíói h/f því að greiða þá fjárhæð.

Krafa stefnanda á hendur Landsbanka Íslands er byggð á reglum íslensks skaðabótaréttar. Bankinn hafi tekið við til innheimtu kröfu frá stefnanda á hendur stefnda að fjárhæð franskir frankar 41.198.58 og $ 13.700.00 gegn því að skila fjárhæðum kröfunnar til stefnanda. Hafi starfsmönnum bankans borið að leita nánari fyrirmæla, ef þeir töldu sér ekki fært að innheimta báðar fjárhæðirnar, en það hafi þeir ekki gert. Starfsmenn bankans hafi hins vegar afhent Hafnarbíói h/f heimildarskjöl þau, sem fylgdu innheimtubeiðninni til bankans og nauðsynleg voru til að fá sendinguna afhenta úr vörugeymslu farmflytjanda, án þess að innheimta alla fjárhæð kröfunnar. Vegna þessara mistaka starfsmanna bankans eigi stefnandi kröfu á bankann um fjárhæð þá, sem á vantar, að full greiðsla hafi fengist. Er því og haldið fram, að Landsbanki Íslands beri sjálfstæða greiðsluskyldu gagnvart stefnanda, jafnvel þótt Hafnarbíó h/f verði ekki talið greiðsluskylt, því að stefnandi hefði aldrei samþykkt afhendingu heimildarskjalanna til Hafnarbíós h/f nema gegn fullri greiðslu kröfunnar, sem var falin bankanum til innheimtu, þ. e. bæði franska franka 41.198.58 og $ 13.700.00. Af hálfu stefnanda er því mótmælt, að Landsbanki Íslands hafi tilkynnt stefnanda eða fyrirtækinu Rapid Universal Transport, hvernig krafan yrði innheimt.

Sýknukrafa stefnda Hafnarbíós h/f er byggð á því, að svo hafi samist með aðiljum, að fyrir ákveðið verð, $ 13.700.00, skyldi Hafnarbíó h/f fá eitt eintak af kvikmyndunum til sýningar, sýningarrétt fyrir kvikmyndirnar og auk þess eitt eintak af hverri kvikmynd til textagerðar, en síðastgreinda atriðið hafi verið skilyrði fyrir viðskiptunum af hálfu kvikmyndahússins. Af hálfu Hafnarbíós h/f hafi svo verið samþykkt að greiða aukalega fyrir „trailer“ og auglýsingaefni fyrir hverja kvikmynd. Með samningum aðilja hafi Hafnarbíó h/f ekki tekið á sig frekari greiðslu-

skyldu gagnvart stefnanda og af þess hálfu hafi aldrei verið samþykkt að breyta þessum samningum. Hafnarbíó h/f hafi greitt kvikmyndaeintök þau, sem bárust að tilhlutan stefnanda, áður en krafa sú barst, sem fjallað er um í málinu. Hafnarbíó h/f hafi svo greitt kröfu þá að fjárhæð franskir frankar 41.198.58, sem Landsbanki Íslands hafi krafið það um. Fyrirsvarsmanni Hafnarbíós h/f hafi orðið ljóst, að á vantaði, að þar væri um að ræða fulla greiðslu á því, sem um hafði verið samið, þ. e. $ 13.700.00. Hafi hann því skrifað stefnanda og boðið fram viðbótargreiðslu og jafnframt óskað eftir að skila 4 kvikmyndaeintökum, sem kvikmyndahúsið hafi fengið umfram það, sem um var samið. Er því haldið fram, að Hafnarbíó h/f hafi gert það, sem því bar til að fullnægja samningsskyldu sinni gagnvart stefnanda. Er því og haldið fram, að ef allar kröfur stefnanda hefðu komið fram í einu, hefði Hafnarbíó h/f haft heimild til að rifta samningum aðiljanna og hefði þá beitt þeim rétti sínum. Af hálfu Hafnarbíós h/f er vaxtakröfu stefnanda mótmælt sérstaklega, þar sem ekki hafi verið kostur á að inna af hendi umsamda greiðslu á réttan hátt. Óheimilt sé að deponera hér á landi í frönskum frönkum, en deponering í íslenskum gjaldmiðli hafi ekki verið fullnægjandi. Þá er því haldið fram, að í skiptum aðilja eigi að miða við gengi þann dag, sem afhending fór fram.

Sýknukrafa Landsbanka Íslands er byggð á því, að innheimtuskjölum þeim, sem bankanum bárust, hafi ekki fylgt neinir vörureikningar um greiðslu í bandaríkjadollurum, heldur vörureikningar, er námu frönskum frönkum 41.198.58. Því hafi bankanum raunverulega ekki borist nein gögn um kröfu á Hafnarbíó h/f um greiðslu á 13.700.00 bandaríkjadollurum. Ekki hafi legið fyrir gögn, sem gert hafi bankanum fært að innheimta annað en það, sem innheimt var, og ekki hafi falist í fyrirmælunum til bankans, að Hafnarbíó h/f ætti að greiða annað en það, sem innheimt var. Engar laga- eða viðskiptareglur heimili bankanum að innheimta kröfu án eðlilegrar skýringar á kröfugerð. Bankinn hafi því ekki getað krafið Hafnarbíó h/f um greiðslu 13.700.00 bandaríkjadollara. Það hafi svo ekki verið fyrr en 17. janúar 1975, að borist hafi vörureikningur frá Rapid Universal Transport að fjárhæð 13.700.00 bandaríkjadollarar. Er því haldið fram, að ekki hafi verið nein ástæða fyrir starfsfólk bankans til að beina fyrirspurn til stefnanda eða Rapid Universal Transport. Verði allur óskýrleiki í innheimtubeiðnum, sem berast bankanum, að skýrast kröfueiganda í óhag. Starfsfólk bankans hafi ekki sýnt

af sér neitt það atferli, sem skapi bankanum skaðabótaskyldu. Þá er því haldið fram, að ekki sé orsakasamband milli kröfu stefnanda á hendur Hafnarbíói h/f og kröfu hans á hendur bankanum. Því verði bankinn ekki gerður ábyrgur fyrir kröfu, sem stefnandi kunni að eiga á hendur Hafnarbíói h/f vegna samnings þeirra. Er því haldið fram, að áður en mál þetta var höfðað, hafi fyrirsvarsmanni stefnanda mátt vera ljóst, að málssókn á hendur Landsbanka Íslands væri ástæðulaus, en hins vegar ætti hann kröfu á hendur Hafnarbíói h/f, ef um samningsbundna kröfu væri að ræða.

Kröfugerð stefnanda á hendur Hafnarbíói h/f er byggð á því, að stofnast hafi samningur milli þeirra og beri Hafnarbíói h/f að efna þann samning. Krafa stefnanda á hendur Landsbanka Íslands er hins vegar byggð á því, að starfsmenn bankans hafi með atferli sínu bakað stefnanda tjón og beri bankanum að bæta það. Er því jafnframt haldið fram, að jafnvel þótt ekki verði talið, að greiðsluskylda hvíli á Hafnarbíói h/f, beri Landsbanka Íslands að greiða stefnanda alla hina umkröfðu fjárhæð. Verður að líta svo á, að dómkröfur stefnanda á hendur stefndu séu ekki runnar af sömu rót og því sé ekki unnt að sækja þær á hendur stefndu í einu máli, sbr. ákvæði 47. gr. laga nr. 85/1936. Af hálfu stefnda Hafnarbíós h/f er viðurkennt, að það eigi enn eftir að greiða stefnanda nokkra fjárhæð vegna viðskipta þeirra. Þykir því mega leggja dóm á kröfur stefnanda á hendur Hafnarbíói h/f, en með vísan til greinds lagaákvæðis þykir verða að vísa kröfum stefnanda á hendur Landsbanka Íslands sjálfkrafa frá dómi.

Eftir þessum úrslitum verður stefnandi dæmdur til að greiða Landsbanka Íslands málskostnað, sem ákveðst kr. 40.000.

Guðmundur Jónsson borgardómari kvað upp dóm þennan ásamt meðdómendunum Jóhanni J. Ólafssyni forstjóra og Stefáni Hirst héraðsdómslögmanni.

Dómsorð:

Kröfum stefnanda, Harðar Ólafssonar hæstaréttarlögmanns f. h. Les Films Corona, á hendur stefnda Landsbanka Íslands er sjálfkrafa vísað frá dómi. Stefnandi greiði Landsbanka Íslands kr. 40.000 í málskostnað innan 15 daga frá lögbirtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.